

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΚΟΙΝ/ΚΩΝ ΑΣΦ/ΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ : 317/2011

Ερώτημα: Το υποβληθέν με το υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.80000/οικ.17654/1336/28-9-2010 έγγραφο του Τμήματος Α' της Διεύθυνσης Κύριας Ασφάλισης Μισθωτών της Γενικής Διεύθυνσης Κύριας Ασφάλισης της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται εάν ο Ο.Γ.Α., μετά την σύσταση του Κλάδου Κύριας Σύνταξης Αγροτών με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2458/1997, θεωρείται φορέας κύριας ασφάλισης και αν ως εκ τούτου εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 39 του ν. 2084/1992 ή όχι.

Γνωμοδοτών: Χαράλαμπος Γ. Μπρισκόλας, Πάρεδρος ΝΣΚ.

.....

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το ιστορικό από το οποίο προέκυψε το εν λόγω ερώτημα και διευκρινίζεται αναλυτικώς, τόσο σε αυτό, όσο και στο υπ' αριθμ. πρωτ. 14112/1-3-2010 έγγραφο του Ο.Γ.Α. (Γενική Διεύθυνση Ασφάλισης – Κλάδος ΙΓ Κύριας Ασφάλισης – Τμήμα ΙΓ1 Ασφαλιστικού Έργου και Ενημέρωσης), το οποίο βρίσκεται στον οικείο φάκελο, έχει περιληπτικά ως εξής:

1. Ο Ν.Β., ο οποίος είναι πατέρας ενός παραπληγικού ανήλικου τέκνου, ήταν ασφαλισμένος στον Ο.Γ.Α., αφού είχε εγγραφεί στους Πίνακες Υποχρέων Ασφαλιστικής Εισφοράς του Κλάδου Πρόσθετης Ασφάλισης του Ο.Γ.Α. από 1-1-1995 μέχρι 31-12-1997, και στα Μητρώα Ασφαλισμένων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του Ο.Γ.Α. από 1-1-1998 και εφεξής, ως

αγρότης. Ο ανωτέρω, από το έτος 2004 (5-7-2004) και μέχρι τον 9^ο/2005, απασχολήθηκε παράλληλα (και χωρίς να δηλώσει ότι είναι ασφαλισμένος και στον Ο.Γ.Α.) ως οδηγός – μισθωτός, με διάφορες συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, επάγγελμα για το οποίο ασφαλίθηκε τελικά στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Παράλληλα δε, με το βιβλιάριο ασθένειας του Ο.Γ.Α., εκδόθηκε στο όνομα του ανωτέρω και βιβλιάριο ασθένειας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Στη συνέχεια, από τον Μάιο του 2006 ο ανωτέρω εργάστηκε στον εργοδότη “Δήμος Τεγέας”, ως προσωπικό με σύμβαση έργου, όπου δήλωσε ότι είναι ασφαλισμένος και στον Ο.Γ.Α., οπότε πλέον δεν καταβάλλονταν εισφορές στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τον Κλάδο Κύριας Σύσταξης, αλλά μόνο όσους Κλάδους δεν καλυπτόταν αυτός από τον Ο.Γ.Α. ενώ από το ΙΚΑ του χορηγήθηκε, δυνάμει της υπ’ αριθμ. 114/19-1-2007 απόφασης του Διευθυντή του Υποκ/τος ΙΚΑ Τρίπολης, για την περίοδο από 11-9-2006 έως και 30-9-2009, και επίδομα παρατετραπληγίας για το προαναφερόμενο ανάπηρο τέκνο του. Ωστόσο όμως, η απόφαση αυτή ανακλήθηκε με την νεώτερη υπ’ αριθμ. 600/8-6-2007 του ίδιου Διευθυντή, με συνέπεια να ανακληθεί και η χορήγηση του εν λόγω επιδόματος, στον ασφαλισμένο Ν.Β. για το ως άνω τέκνο του, ταυτόχρονα δε, του ακυρώθηκε και το βιβλιάριο ασθένειας που είχε εκδοθεί στο όνομά του από το ΙΚΑ.

2. Ο Ο.Γ.Α., με αφορμή την συγκεκριμένη περίπτωση, υπέβαλε ερώτημα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 39 του ν. 2084/1992 στον Οργανισμό, και το Υπουργείο (Δ/ση Αγροτών και Ανασφάλιστων Ομάδων), με το υπ’ αριθμ. πρωτ. Φ.10034/6659/107/31-3-2010 έγγραφό του, και με το σκεπτικό, αφ’ ενός μεν, ότι ο Ο.Γ.Α. δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 39 του ν. 2084/1982, καθόσον ρητά εξαιρείται από αυτές δυνάμει του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 43 του ίδιου νόμου, αφ’ ετέρου δε, ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 1140/1981, τα πρόσωπα που είναι άμεσα ασφαλισμένα στο Δημόσιο ή σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, για τους κλάδους Σύσταξης και Ασθένειας, δεν υπάγονται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α., εξέφρασε την άποψη ότι πρέπει να ακυρωθεί ο χρόνος ασφάλισης του ανωτέρω ασφαλισμένου (Ν. Β.) στον Ο.Γ.Α., από την 1^η εκείνου του μήνα που υπάχθηκε παράλληλα και στην ασφάλιση του ΙΚΑ (άρθρο 11 του π.δ/τος 78/1998), να του επιστραφούν οι ασφαλιστικές εισφορές που κατέβαλε για το χρόνο ασφάλισής του στον Κλάδο

Σύνταξης του Ο.Γ.Α., ως αχρεωστήτως καταβληθείσες, δεδομένου ότι με την ακύρωση του ως άνω χρόνου ασφάλισής του, δεν θεωρείται πλέον ασφαλισμένος του ΟΓΑ και, τέλος, να υπαχθεί αυτός, για το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα, μόνο στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

3. Εξάλλου, η ερωτώσα Υπηρεσία, με το υπό κρίση ερώτημά της, μας γνωρίζει ότι, με παλαιότερο (το υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.9/29/5-1-2001, απευθυνόμενο προς το ΙΚΑ) έγγραφό της, είχε εκφράσει την ακριβώς αντίθετη άποψη επί του επίμαχου ζητήματος (σε σχέση με την ανωτέρω άποψη που εξέφρασε η Δ/ση Αγροτών και Ανασφάλιστων Ομάδων του Υπουργείου), ότι δηλαδή, και ο Ο.Γ.Α. συμπεριλαμβάνεται στους φορείς κύριας ασφάλισης στους οποίους εφαρμόζεται το άρθρο 39 του ν. 2084/1992. Πράγματι, με το έγγραφο αυτό η ερωτώσα Υπηρεσία είχε δεχθεί ότι, τα πρόσωπα που μέχρι 31-12-1992 ήταν ασφαλισμένα στον Ο.Γ.Α. (προνοιακή ασφάλιση) και ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά μετά την 1-1-1993 σε οποιονδήποτε δεύτερο ασφαλιστικό φορέα, , συνέχισαν δε την ασφάλισή τους στον Ο.Γ.Α. μετά την 1-1-1998, αλλά στον κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, θεωρούνται νέοι ασφαλισμένοι και δεν είναι υποχρεωτική η υπαγωγή τους στην ασφάλιση του δεύτερου ασφαλιστικού φορέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 2084/1992, οι οποίες τυγχάνουν εφαρμογής και στους νέους ασφαλισμένους του Ο.Γ.Α. Η θέση αυτή στηρίχθηκε στο γεγονός ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 43 του ν. 2084/1992 εξαίρεση του Ο.Γ.Α. από το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 39 του νόμου τούτου, βασίσθηκε στο γεγονός ότι ο Ο.Γ.Α. τότε ήταν φορέας που χορηγούσε παροχές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα. Με αφορμή δε, το έγγραφο αυτό, είχε εκδοθεί και η 18/2001 (υπ' αριθμ. πρωτ. Α20/367/4/9-2-2001) εγκύκλιος του ΙΚΑ, μέσω της οποίας εφαρμόζονταν τα ανωτέρω στο Ίδρυμα επί σειρά ετών, μέχρι δηλαδή και την έκδοση του προαναφερθέντος υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.10034/6659/107/31-3-2010 εγγράφου της Δ/σης Αγροτών και Ανασφάλιστων Ομάδων, στο οποίο εκφράσθηκε η ακριβώς αντίθετη, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.9/29/5-1-2001 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας, άποψη.

4. Κατόπιν των ανωτέρω, ενόψει της ιδιαιτερότητας της περίπτωσης του ενδιαφερόμενου Ν.Β. (ο οποίος έχει παραπληγικό τέκνο και δεν του χορηγείται το σχετικό επίδομα) και με το δεδομένο ότι έχουν

διατυπωθεί δύο διαφορετικές απόψεις επί του ίδιου θέματος, μας ζητήθηκε από την ερωτώσα υπηρεσία να γνωμοδοτήσουμε αναφορικά με το εάν ο ΟΓΑ, μετά τη σύσταση του Κλάδου Κύριας Σύνταξης με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2458/1997, θεωρείται φορέας κύριας ασφάλισης και αν ως εκ τούτου εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 39 του ν. 2084/1992 ή όχι.

II. ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Στο άρθρο 2 του ν. 2084/1992 *“Αναμόρφωση της Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις”* (Α’ 165), το οποίο εντάσσεται στο Μέρος Πρώτο του νόμου αυτού, που έχει τον τίτλο: *“Εισαγωγικές διατάξεις και εννοιολογικοί προσδιορισμοί - Χαρακτήρας Κοινωνικής Ασφάλισης”*, καθώς και στα άρθρα 39 και 43 του ίδιου νόμου, που εντάσσονται στο Μέρος Τρίτο του νόμου αυτού, που έχει τον τίτλο: *“Ρυθμίσεις για τους ασφαλιζόμενους στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης από 1.1.1993”*, ορίζονται τα ακόλουθα:

“Άρθρο 2

Στον παρόντα νόμο οι παρακάτω όροι σημαίνουν αντίστοιχα: 1. ...2. ...3. ...4. Φορείς κοινωνικής ασφάλισης: Όλα τα ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμοί που λειτουργούν με τη μορφή ν.π.δ.δ. και υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επίσης φορείς ασφάλισης νοούνται τα Ταμεία ή Κλάδοι ή Λογαριασμοί, που λειτουργούν με τη μορφή ν.π.ι.δ., οι υπηρεσίες και κάθε άλλος φορέας, ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που χορηγούν περιοδικές παροχές υπό τύπο συντάξεων (κύριες και επικουρικές), βοηθημάτων ή μερισμάτων ή παροχές ασθενείας ή εφάπαξ βοηθήματα, εφόσον καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά ή κοινωνικός πόρος...”(το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού, τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 2227/1994 - Α’ 129).

“Άρθρο 39

1. Υποχρεωτική ασφάλιση επιτρέπεται σε ένα φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, ένα φορέα επικουρικής ασφάλισης, ένα φορέα ασφάλισης ασθενείας και ένα φορέα ασφάλισης πρόνοιας.

2. Τα πρόσωπα, για τα οποία προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις υποχρεωτική ασφάλιση σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς φορείς, ασφαλίζονται υποχρεωτικά σε ένα φορέα, τον οποίο επιλέγουν με δήλωσή τους, που υποβάλλεται κάθε φορά σε όλους τους αρμόδιους φορείς και τους οικείους εργοδότες, εντός έξι (6) μηνών από την ανάληψη της δεύτερης απασχόλησης- μισθωτής ή αυτοαπασχόλησης- ή την απόκτηση της ιδιότητας. Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης εντός της παραπάνω προθεσμίας, η υποχρεωτική ασφάλιση χωρεί στο φορέα που υπάγεται η κατά το πρώτον αναληφθείσα μισθωτή απασχόληση ή αυτοαπασχόληση ή η ιδιότητα, με εξαίρεση την ασφάλιση στο Ταμείο Συντάξεων και Αυτασφαλίσεως Υγειονομικών και στο Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, η οποία είναι υποχρεωτική ... Όλα τα παραπάνω πρόσωπα ασφαλίζονται υποχρεωτικά στους φορείς ασθένειας, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που αντιστοιχούν στο συνταξιοδοτικό φορέα κύριας ασφάλισης επιλογής τους. Εάν το ασφαλιστικό καθεστώς επιλογής δεν περιλαμβάνει όλους τους κλάδους ασφάλισης, οι οποίοι υφίστανται στο ασφαλιστικό καθεστώς, στο οποίο τα παραπάνω πρόσωπα μπορούσαν να υπαχθούν λόγω ιδιότητας ή μισθωτής απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης, τότε τα πρόσωπα αυτά, ως προς τους ελλείποντες κλάδους, ασφαλίζονται υποχρεωτικά στους αντίστοιχους κλάδους του ασφαλιστικού καθεστώτος στο οποίο μπορούσαν να υπαχθούν λόγω ιδιότητας ή μισθωτής απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης (η παρ. 2 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 2556/1997 - Α' 270). "Εφόσον επιθυμούν, τα πρόσωπα αυτά δύνανται να ασφαλιστούν προαιρετικά και σε περισσότερους του ενός φορείς, αν αυτό προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, ύστερα από σχετική αίτηση που υποβάλλεται στον αρμόδιο φορέα εντός της παραπάνω εξάμηνης προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή υποχρεούνται στην καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου, εργοδότη και Κράτους των προβλεπόμενων από τις ισχύουσες διατάξεις για τον οικείο φορέα". (τα τελευταία εδάφια της παρ.2 προστέθηκαν με το άρθρ.75 του ν. 2676/1999 - Α' 1).

“Άρθρο 43

1. Οι διατάξεις των άρθρων 22 έως 43 του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή για τους ασφαλισμένους, οι οποίοι υπάγονται για πρώτη

φορά στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης από 1.1.1993 και μετά, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις. Από τις παραπάνω διατάξεις εξαιρείται ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

2. Στα άρθρα 1 και 2 παρ. 1 του ν. 4169/1961 "Περί Γεωργικών Κοινωνικών Ασφαλίσεων" (Α' 81), ορίζονται τα εξής:

"Άρθρον 1.

Σκοπός της δια του παρόντος νόμου οργανουμένης ασφαλίσεως είναι:

A. η παροχή συντάξεως εις τα εν άρθρω 2 του παρόντος νόμου πρόσωπα λόγω γήρατος.

B. η παροχή περιλθάψεως ασθενείας εις τα εν άρθρω 2 του παρόντος πρόσωπα και εις τα μέλη των οικογενειών αυτών.

Γ. Η παροχή αποζημιώσεως εις τους, περί των το άρθρον 8 παράγραφος 1 του παρόντος, ιδιοκτήτας ή εκμεταλλευτάς γεωργικών επιχειρήσεων, φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, δια ζημίας προξενούσας εις την γεωργικήν παραγωγήν των εκ των εν τω αυτώ άρθρω αναφερομένων ζημιογόνων αιτιών". (το εδάφιο Γ του άρθρου 1 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 παρ. 1 του ΝΔ 1390/1973 (Α' 203).

Άρθρον 2

"1. Εις την ασφάλισιν του παρόντος νόμου υπάγονται αυτοδικαίως πάντα τα πρόσωπα, άτινα απασχολούνται εν Ελλάδι κατά κύριον επάγγελμα, εξ ου και αντλούν τον βιοπορισμόν αυτών εις την αγροτικήν οικονομίαν. 2.....".

3. Στην παράγραφο 8 του άρθρου 18 του ν.δ. 1390 της 9/10.5.1973 "Περί επεκτάσεως ασφαλίσεως του ΟΓΑ και τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί αυτού νομοθεσίας" (Α' 103), ορίζονται τα ακόλουθα:

"Άρθρον 18

8. Όπου εις την περί ΟΓΑ νομοθεσίαν αναφέρονται αι φράσεις «ασφαλιστικός φορέας» ή «φορέας κοινωνικής ασφαλίσεως» νοούνται, αδιαφόρως εάν πρόκειται περί ημεδαπών ή αλλοδαπών, οι Οργανισμοί και τα Ταμεία κοινωνικής ασφαλίσεως, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, το Δημόσιον, ως και οι εργοδότες οι παρέχοντες ασφάλισιν εις το προσωπικόν αυτών”.

4. Στο άρθρο 34 του ν. 1140/1981 “Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Ν. 4169/1961 «περί Γεωργικών Κοινωνικών Ασφαλίσεων» και άλλων τινών διατάξεων” (Α’ 68) ορίζεται ότι :

“Άρθρον 34

Μη ασφαλιζόμενα εις τον ΟΓΑ πρόσωπα

“Πρόσωπα αμέσως ησφαλισμένα εις το Δημόσιον ή εις έτερον φορέα κυρίας ασφαλίσεως υπό την έννοιαν της παραγράφου 8 του άρθρου 18 του Ν.Δ. 1390/1973 δια τους Κλάδους Συντάξεων ή Υγείας ή λαμβάνοντα παρ’ αυτών σύνταξιν, εξαιρέσει της πολεμικής συντάξεως..., δεν υπάγονται από της 1ης Ιουλίου 1981 εις την ασφάλισιν του ΟΓΑ δια τον οικείον Κλάδον, καταργουμένης πάσης γενικής ή ειδικής αντιθέτου διατάξεως”.

5. Στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 1 και στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 2 του ν. 1745/1987 “Σύσταση κλάδου Πρόσθετης Ασφάλισης Αγροτών και άλλες διατάξεις” (Α’ 234), ορίζονται τα εξής:

“Άρθρο 1.

Σύσταση - Σκοπός

”1. Συνιστάται, στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α) ειδικός και αυτοτελής κλάδος πρόσθετης ασφάλισης αγροτών, αποκαλούμενος εφεξής για συντομία “Κλάδος”.

2. Σκοπός του Κλάδου είναι η χορήγηση πρόσθετης σύνταξης στα πρόσωπα του επόμενου άρθρου σε περίπτωση, γήρατος και αναπηρίας, καθώς και στα μέλη της οικογένειάς τους, που ορίζονται, στην παρ. 2 του άρθρου 6, σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου.”

*“Άρθρο 2**Ασφαλισμένοι – Έναρξη – Λήξη ασφάλισης*

1. Στην ασφάλιση του Κλάδου υπάγονται υποχρεωτικώς και, αυτοδικαίως όλα τα πρόσωπα τα οποία ασφαρίζονται, για σύνταξη στον Ο.Γ.Α.”.....3. Ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Κλάδου ορίζεται, η 1η Ιανουαρίου 1988.”

6. Στις παραγράφους 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 1, στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 2, στην παράγραφο 2 του άρθρου 5, στην παράγραφο 2 του άρθρου 13, καθώς επίσης και στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 του ν. 2458/1997 “Σύσταση Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών και άλλες διατάξεις” (Α’15), ορίζονται τα ακόλουθα:

*“Άρθρο 1**Σύσταση - Σκοπός*

1. Συνιστάται στον οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων Ο.Γ.Α.) αυτοτελής Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, αποκαλούμενος εφεξής για συντομία “Κλάδος”.

2. Σκοπός του Κλάδου είναι η χορήγηση κύριας σύνταξης τα πρόσωπα που αναφέρονται στο επόμενο άρθρο σε περίπτωση γήρατος και αναπηρίας και στα μέλη της οικογενείας τους σε περίπτωση θανάτου....

4. Η λειτουργία του Κλάδου αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 1998.

5. Ο Κλάδος Πρόσθετης Ασφάλισης Αγροτών, που συνεστήθη με το ν. 1745/1987 (ΦΕΚ 234 Α’), καταργείται από το χρόνο έναρξης λειτουργίας του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, ο οποίος καθίσταται καθολικός διάδοχος του.”

*“Άρθρο 2**Ασφαλισμένοι*

Στην ασφάλιση του Κλάδου υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια όλα τα πρόσωπα που ασφαρίζονται στον Ο.Γ.Α., σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.....”

“Άρθρο 5

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος

2. Ο χρόνος καταβολής εισφορών πρόσθετης ασφάλισης του ν. 1745/1987 για όσους ασφαλιστούν στον Κλάδο που συνιστάται με τον παρόντα νόμο, θεωρείται, ύστερα από αίτησή τους, ως χρόνος διαδραμών στον Κλάδο, για όλες τις κατηγορίες συντάξεων.”

“Άρθρο 13

Διαδοχική ασφάλιση

2. Επίσης, οι περί διαδοχικής ασφάλισης διατάξεις, όπως κάθε φορά ισχύουν, έχουν εφαρμογή μεταξύ Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών και των άλλων φορέων κύριας ασφάλισης.”

“Άρθρο 14

Παροχές ασθένειας ασφαλισμένων και συνταξιούχων

1. Συνιστάται στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α) αυτοτελής Κλάδος Υγείας. Σκοπός του Κλάδου αυτού είναι η παροχή στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους του Ο.Γ.Α., καθώς και στα μέλη οικογενείας τους, παροχών ασθένειας σε είδος και σε χρήμα.... Πόροι του κλάδου είναι η εισφορά ασφαλισμένου και συνταξιούχου, που προβλέπεται από τις παραγράφους 2 και 3, η κρατική επιχορήγηση, καθώς και κάθε άλλος νομοθετημένος πόρος.” (τα δύο πρώτα εδάφια της παρ.1 αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ.1 άρθρ.40 Ν.2972/2001 – Α’ 291).

7. Στο άρθρο 42 παρ. 1 του Ν. 1140/1981 “Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του Ν. 4169/1961 “περί Γεωργικών Κοινωνικών Ασφαλίσεων” και άλλων τινών διατάξεων” (Α’ 68), που διέπει τα της χορήγησης μηνιαίου εξωϊδρυματικού επιδόματος τετραπληγίας-παραπληγίας στους πάσχοντες από τη νόσο αυτή ασφαλισμένους των εποπτευομένων (τότε) από τον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (και ήδη από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης) φορέων κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και των μελών της οικογένειάς τους, ορίζονται τα εξής:

“ Άρθρον 42.

1. Ασφαλισμένοι φορέων κοινωνικής ασφάλισης, αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κρινόμενοι από Ειδική Επιτροπή, ως πάσχοντες εκ τετραπληγίας - παραπληγίας με ποσοστό ιατρικής αναπηρίας 67% και άνω δικαιούνται μηνιαίου εξωϊδρυματικού επιδόματος. Του αυτού επιδόματος δικαιούνται και τα μέλη οικογενείας των ησφαλισμένων τα πάσχοντα εκ της αυτής νόσου. Το επίδομα τούτο καταβάλλεται εκ μιας μόνον πηγής. Το ύψος του ως άνω επιδόματος, αι κατηγορία δικαιούχων, αι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορηγήσεως και αναστολής καταβολής τούτου, ως και πάσα άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, ρυθμίζονται δι' αποφάσεων του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, μετά γνώμην του Δ.Σ. εκάστου φορέως κυρίας ασφαλίσεως." (Το πρώτο εδάφιο της παρ. αυτής, τίθεται όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 16 παρ. 1 του Ν.2042/1992).

8. Με τη διάταξη του άρθρου μόνου της, κατέξουσιοδότηση της παρ. 1 του παραπάνω νόμου, εκδοθείσας, υπ' αριθμ. Φ. 21/9/οικ. 3437/9-10-1985 (Β' 121/21-3-1986) απόφασης του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ορίζονται τα ακόλουθα, ως προς τα κριτήρια καθορισμού του αρμόδιου, για τη χορήγηση του ως άνω επιδόματος, φορέα, σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης των δικαιουμένων να λάβουν αυτό τετραπληγικών – παραπληγικών:

“Άρθρο: ΜΟΝΟΝ

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος επιδόματος τετραπληγίας - παραπληγίας έχει υπαχθεί στην ασφάλιση για τον κλάδο συντάξεων σε **περισσότερους από ένα** ασφαλιστικούς Οργανισμούς αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το επίδομα καταβάλλεται:

α) στους ασφαλισμένους που έχουν τις χρονικές προϋποθέσεις για τη θεμελίωση αυτοτελούς δικαιώματος σε δύο ή περισσότερους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, από τον Οργανισμό της προτίμησής τους.

β) στους ασφαλισμένους που συμπληρώνουν τις χρονικές προϋποθέσεις με το συνυπολογισμό του χρόνου ασφάλισής τους σε δύο ή

περισσότερους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς πλην ΟΓΑ από τον Οργανισμό στην ασφάλιση του οποίου έχουν πραγματοποιήσει το μεγαλύτερο αριθμό ημερών εργασίας κατά το χρόνο υποβολής της σχετικής αίτησης.

γ) στους συνταξιούχους από τον Οργανισμό που τους έχει απονεμίσει τη σύνταξη ανεξάρτητα από τον αριθμό ημερών εργασίας που έχουν πραγματοποιήσει σε κάθε Οργανισμό.

δ) στα μέλη οικογενείας ασφαλισμένων και συνταξιούχων από τον Ασφαλιστικό Οργανισμό που σύμφωνα με τα παραπάνω εδάφια (α-γ) είναι αρμόδιος για τη χορήγηση του επιδόματος στους ίδιους τους ασφαλισμένους και συνταξιούχους.

ε) Το επίδομα καταβάλλεται εξ ολοκλήρου από τον Οργανισμό που το απονέμει χωρίς να επιβαρύνεται άλλος Οργανισμός ανεξάρτητα από το χρόνο ασφάλισης που ελήφθη υπόψη για τη συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη θεμελίωση του δικαιώματος στον Οργανισμό αυτό.....”

9. Στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 11, καθώς επίσης και στην παράγραφο 7 του άρθρου 14 του π.δ. 78/1998 “Καταστατικό Ασφάλισης και Συνταξιοδότησης Αγροτών” (Α’ 72), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής :

“Άρθρο 11

Διακοπή της ασφάλισης – Διαγραφή από τα Μητρώα Ασφαλισμένων

1. Η ασφάλιση στον Κλάδο διακόπτεται από την 1η του μήνα εκείνου που ο ασφαλισμένος : α) Σταματάει να ασκεί επάγγελμα για το οποίο ασφαρίζεται στον ΟΓΑ. β) **Ασφαλιστεί σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης.** γ) Συνταξιοδοτηθεί από οποιαδήποτε πηγή, εκτός της περίπτωσης χορήγησης πολεμικής σύνταξης ή θύματος ειρηνικής περιόδου από το Ελληνικό Δημόσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδ. δ’ της παραγρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4161/1961, όπως ισχύει κάθε φορά. δ) Αποβιώσει...

2. Σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι πρόσωπο που έχει εγγραφεί στα Μητρώα Ασφαλισμένων του Κλάδου δεν υπήγετο στην ασφάλιση του ΟΓΑ, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της περί ΟΓΑ

νομοθεσίας, το πρόσωπο αυτό διαγράφεται από τα Μητρώα του Κλάδου, με απόφαση του Προϊσταμένου του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ ή του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Υπηρεσίας του ΟΓΑ... “.

“Άρθρο 14

7. Ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως, επιστρέφονται απόκως στον δικαιούχο....

Μόνη η καταβολή ασφαλιστικών εισφορών για λογαριασμό προσώπου το οποίο δεν έχει τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην ασφάλιση του Κλάδου, ουδένα άλλο δικαίωμα έναντι του Κλάδου γεννά, πλην της επιστροφής, απόκως, των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών.”

10. Στην παράγραφο 1 και 4 του άρθρου 6 του ν. 3050/2002 (Α' 214) “Σύσταση Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας και άλλες διατάξεις”, ορίζονται τα ακόλουθα:

“Άρθρο 6

Προσδιορισμός έννοιας κύριου επαγγέλματος Εποχική απασχόληση αγροτών

1.α) Η κατά κύριο επάγγελμα απασχόληση στην αγροτική οικονομία κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 4169/1961 (ΦΕΚ 81 Α), όπως ισχύει, αποδεικνύεται από το εκκαθαριστικό της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) εφόσον τα εκκαθαρισθέντα εισοδήματα προέρχονται από γεωργικές επιχειρήσεις.

β) Σε περίπτωση που ο απασχολούμενος στην αγροτική οικονομία δεν υποχρεούται σε υποβολή φορολογικής δηλώσεως, η κατά κύριο επάγγελμα απασχόληση στην αγροτική οικονομία αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τα εδάφια α', β' και γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του π.δ. 78/1998 (ΦΕΚ 72 Α), όπως ισχύει.

γ) Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τα ανωτέρω δικαιολογητικά, η κατά κύριο επάγγελμα απασχόληση στην αγροτική οικονομία

αποδεικνύεται με την άμεση αντίληψη των αρμόδιων οργάνων του άρθρου 3 του ίδιου προεδρικού διατάγματος.

4. Ασφαλισμένοι του κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών, οι οποίοι απασχολούνται εποχικά για χρονικό διάστημα μέχρι έξι μήνες ετησίως σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, οι οποίες μεταποιούν, τυποποιούν και διακινούν προϊόντα εδάφους, κτηνοτροφίας, αλιείας, δασοπονίας, θηραματοπονίας και κάθε είδους εκτροφών, συνεχίζουν να ασφαίζονται στον Ο.Γ.Α., εξαιρούμενοι της ασφάλισης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. για την απασχόληση τους αυτή. Το συνολικό χρονικό διάστημα των έξι μηνών μπορεί να κατανεμηθεί κατά τη διάρκεια του έτους σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης." (η παρ. 4 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 53 παρ.1 Ν.3518/2006 – Α' 272).

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, συνάγονται τα ακόλουθα:

1. Με τις πιο πάνω διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 39 του ν. 2084/1992 καθιερώθηκε η αρχή της επιλογής ενός ασφαλιστικού φορέα για τα πρόσωπα τα οποία υπάγονται για πρώτη φορά στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα από 1-1-1993 και μετά. Τα πρόσωπα δηλαδή αυτά υπάγονται υποχρεωτικά, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 2084/1992, σε ένα μόνο φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, σε ένα φορέα επικουρικής ασφάλισης, σε ένα φορέα ασφάλισης ασθενείας και σε ένα φορέα ασφάλισης πρόνοιας. Έτσι, αν για κάποιον ασφαλισμένο που ανήκει στην ανωτέρω κατηγορία συντρέχουν οι προϋποθέσεις για υποχρεωτική ασφάλισή του σε περισσότερους από έναν ασφαλιστικούς φορείς που χορηγούν της ίδιας κατηγορίας παροχές (π.χ. λόγω της ίδιας ιδιότητας ή απασχόλησης ή λόγω διπλής απασχόλησης με διαφορετικούς φορείς ασφάλισης για κάθε απασχόληση), ο ασφαλισμένος αυτός θα ασφαλισθεί υποχρεωτικά σε ένα μόνο φορέα. Τον φορέα αυτό θα επιλέξει ο ίδιος ο ασφαλισμένος με υπεύθυνη δήλωσή του που υποβάλλεται στους εργοδότες και στους φορείς ασφάλισης, το δε δικαίωμα επιλογής ασκείται μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από το χρονικό σημείο κατά το οποίο δημιουργείται η υποχρέωση της ασφάλισης στο δεύτερο φορέα. Αν δεν

υποβληθεί τέτοια δήλωση μέσα στην παραπάνω προθεσμία, τότε η υποχρεωτική ασφάλιση χωρεί στο φορέα που υπάγεται η κατά το πρώτον αναληφθείσα μισθωτή απασχόληση ή αυτοαπασχόληση ή η ιδιότητα, με εξαίρεση την ασφάλιση στο Ταμείο Συντάξεων και Αυτασφαλίσεως Υγειονομικών και στο Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.), η οποία είναι υποχρεωτική. Κατά την έννοια δε του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 43 του ν. 2084/1992, ως ασφαλισμένοι υπαγόμενοι στις διατάξεις του άρθρου 39 του νόμου αυτού νοούνται τα πρόσωπα τα οποία μέχρι 31-12-1992 δεν είχαν δημιουργήσει ασφαλιστικό υποχρεωτικό δεσμό, λόγω απασχόλησης ή λόγω ιδιότητας, με το Δημόσιο ή με οποιοδήποτε φορέα ασφάλισης για οποιαδήποτε κατηγορία παροχής (κύρια σύνταξη, επικουρική σύνταξη, παροχές ασθενείας, παροχές πρόνοιας), δηλαδή τα πρόσωπα για τα οποία η ασφαλιστική σχέση δημιουργήθηκε για πρώτη φορά μετά την 1-1-1993. Συνεπώς, οι ανωτέρω διατάξεις δεν καταλαμβάνουν τα πρόσωπα τα οποία είχαν υπαχθεί στην ασφάλιση οποιουδήποτε ασφαλιστικού φορέα πριν από την 1-1-1993 (Σ.τ.Ε. 748/2010, 339-40/2009 7μ.).

2. Περαιτέρω, με τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 43 του ν. 2084/1992, ρητά ορίσθηκε ότι από τις διατάξεις των άρθρων 22 έως 43 (άρα και από εκείνη του άρθρου 39) του ν. 2084/1992 εξαιρείται ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.), εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

3. Προηγουμένως, όμως, με τη διάταξη του άρθρου 34 του ν. 1140/1981, η οποία εξακολουθεί να ισχύει και μετά τη σύσταση των **Κλάδων Πρόσθετης και Κύριας Ασφάλισης Αγροτών** (ΣτΕ 1286/2010), είχε οριστεί ότι τα πρόσωπα που είναι άμεσα ασφαλισμένα στο Δημόσιο ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης κατά την έννοια της παραγράφου 8 του άρθρου 18 του ν.δ. 1390/1973 (ήτοι σε ημεδαπό ή αλλοδαπό Οργανισμό, Ταμείο κοινωνικής ασφάλισης κ.λ.π.), για τους κλάδους **Σύνταξης και Υγείας (Ασθένειας)**, καθώς και τα πρόσωπα που λαμβάνουν σύνταξη από τους φορείς αυτούς (με εξαίρεση ορισμένες περιπτώσεις συνταξιούχων, λ.χ. εκείνους που λαμβάνουν πολεμική σύνταξη, κ.λ.π.) **δεν** υπάγονται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α., καταργουμένης κάθε άλλης, γενικής ή ειδικής διάταξης, που ορίζει τα αντίθετα.

4. Συνεπώς, ο αγρότης που είναι ήδη ασφαλισμένος στον Ο.Γ.Α. για τους δύο αυτούς Κλάδους (Σύνταξης και Υγείας), και ο οποίος αναλαμβάνει, παράλληλα με την ασφάλισή του αυτή, εργασία ή απασχόληση υποχρεωτικά ασφαλιστέα και σε άλλο φορέα (λ.χ. ΙΚΑ) για τους συγκεκριμένους Κλάδους, παύει, ενόψει της ως άνω διάταξης (του άρθρου 34 του ν. 1140/1981), να ασφαρίζεται στον Ο.Γ.Α., παραμένοντας μόνο ασφαλισμένος στο ΙΚΑ, και ως εκ τούτου ελλείπει η βασική προϋπόθεση εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 39 του ν. 2084/1992, που είναι (κατά την παρ. 2 του άρθρου αυτού) η υποχρεωτική υπαγωγή στην ασφάλιση **δύο ή περισσότερων** φορέων Κύριας Ασφάλισης ή Ασφάλισης Ασθένειας.

5. Υπό το πρίσμα αυτό, η έρευνα περί του εάν εξαιρείται ή όχι ο Ο.Γ.Α. από τις ρυθμίσεις του άρθρου 39 του ν.2084/1992, δυνάμει της διάταξης του άρθρου 43 παρ. 1 του ίδιου νόμου, παρίσταται, ειδικώς και όσον αφορά τους ανωτέρω δύο Κλάδους (Σύνταξης και Υγείας) του εν λόγω Οργανισμού, αλυσιτελής.

6. Σε κάθε δε, περίπτωση, ακόμη δηλαδή και εάν δεν είχε θεσπισθεί η, ειδική για τον Ο.Γ.Α., διάταξη του άρθρου 34 του ν. 1140/1981, ισχύει η εξαίρεση από την εφαρμογή στον Ο.Γ.Α., των ρυθμίσεων του άρθρου 39 του 2084/1992, που επιφύλαξε για τον Οργανισμό αυτό, το άρθρο 43 παρ. 1 του ίδιου νόμου. Τούτο σημαίνει ότι ο ασφαλισμένος του Ο.Γ.Α., ο οποίος στη συνέχεια και παράλληλα με την ασφάλισή του αυτή, απασχολήθηκε και σε εργασία ασφαλιστέα σε άλλον φορέα (λ.χ. στο ΙΚΑ), δεν έχει το δικαίωμα επιλογής (μέσω σχετικής υπεύθυνης δήλωσής του) του ασφαλιστικού φορέα που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές, και άρα, τυχόν μη υποβολή εντός εξαμήνου τέτοιας δήλωσης, δεν καθιστά υποχρεωτική την ασφάλιση στον φορέα που υπάχθηκε αυτός το πρώτον ασφαλιστικά (και εν προκειμένω στον Ο.Γ.Α.). Το αντίθετο εξ άλλου επιχείρημα, ότι δηλαδή, κατά τον χρόνο που θεσπίστηκε η διάταξη του άρθρου 43 του ν. 2084/1992 και η προβλεπόμενη από αυτή εξαίρεση του Ο.Γ.Α. από το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 39 του νόμου τούτου, ο Οργανισμός αυτός, δεν αποτελούσε κανονικό φορέα κύριας ασφάλισης, για το λόγο ότι χορηγούσε παροχές Κλάδων Σύνταξης και Ασθένειας μη στηριζόμενες στο ανταποδοτικό σύστημα παροχών – εισφορών, απέκτησε δε, τέτοιο χαρακτήρα, μετά τη σύσταση σε αυτόν (Ο.Γ.Α.), με το ν. 2458/1997, Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών,

στηριζόμενου ευθέως στο εν λόγω ανταποδοτικό σύστημα και, συνεπώς, η επίμαχη εξαίρεση, που είχε θεσπισθεί με γνώμονα την αρχική αυτή μορφή του Ο.Γ.Α., έπαυσε να ισχύει αφότου ο Οργανισμός αυτός μετεξελίχθηκε σε κανονικό φορέα κοινωνικής ασφάλισης, ήτοι από την έναρξη λειτουργίας (1-1-1998) του ανωτέρω Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, δεν μπορεί να υποστηριχθεί σοβαρά. Τούτο δε, διότι, ουδέποτε άρθηκε η επίμαχη εξαίρεση, με νεώτερη (εκείνης του άρθρου 43 παρ.1 του ν. 2084/1992) διάταξη της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, γεγονός που καταδεικνύει την πρόθεση του νομοθέτη της εν λόγω διάταξης (του άρθρου 43 παρ. 1 του ν. 2084/1992) να ισχύει αυτή εξακολουθητικά για τον Οργανισμό αυτό, ήτοι και πριν, αλλά και μετά την μετεξέλιξή του σε φορέα Κύριας Ασφάλισης Αγροτών. Άλλωστε, και μετά την αναγόρευση του Ο.Γ.Α., από την έναρξη λειτουργίας (1-1-1998) του ως άνω Κλάδου του (Κύριας Ασφάλισης Αγροτών), ως φορέα ισότιμου με τους λοιπούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, δεν ήταν αυτονόητη η εφαρμογή σε αυτόν ορισμένων ρυθμίσεων της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, ισχυουσών σε όλους εν γένει τους φορείς αυτούς, αλλά χρειάστηκε η θέσπιση ειδικών διατάξεων (λ.χ. εκείνης της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν. 2458/1997, όσον αφορά τον θεσμό της διαδοχικής ασφάλισης), προκειμένου να αρθεί κάθε αμφιβολία ως προς την εφαρμογή τους και στον Ο.Γ.Α.

7. Εξ άλλου, και με το δεδομένο ότι ο Ο.Γ.Α., δυνάμει του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του ν. 2084/1992, εξαιρείται και από το τέταρτο μέρος του νόμου αυτού, υπό τον τίτλο "Ρυθμίσεις για τους ασφαλισμένους μέχρι 31-12-1992" (άρθρα 44-58), παρέλκει και η έρευνα περί του εάν ένας ασφαλισμένος του Ο.Γ.Α. θεωρείται παλαιός ή νέος ασφαλισμένος του εν λόγω Οργανισμού, αφού ο διαχωρισμός αυτός, που έχει θεσμοθετηθεί για τις ανάγκες εφαρμογής των προεκτεθεισών διατάξεων του τρίτου και τέταρτου μέρους του ν. 2084/1992 (άρθρα 22-43 και 44-58 αντίστοιχα), ασφαλώς και δεν μπορεί να αφορά ασφαλιστικούς φορείς που κείνται εκτός υλικού πεδίου εφαρμογής των διατάξεων του ν. 2084/1992, και τέτοιος φορέας τυγχάνει ο Ο.Γ.Α.

8. Όπως δε, είναι γνωστό, ο Ο.Γ.Α. ιδρύθηκε με το ν. 4169/1961 και ασφάλιζε αυτοδικαίως (κατ'άρθρο 1 του νόμου αυτού) για παροχή σύνταξης λόγω γήρατος τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του ίδιου νόμου

πρόσωπα (ήτοι τα απασχολούμενα, κατά κύριο επάγγελμα, στην αγροτική οικονομία) και για παροχή περίθαλψης ασθένειας τα ίδια πρόσωπα, καθώς και, μεταξύ άλλων και τα μέλη των οικογενειών τους (άρθρο 7 του ίδιου νόμου).

9. Στη συνέχεια, με το νόμο 1745/1987, συστάθηκε στον Ο.Γ.Α. και άρχισε να λειτουργεί από 1-1-1988 ειδικός και αυτοτελής "Κλάδος Πρόσθετης Ασφάλισης Αγροτών", στην ασφάλιση του οποίου υπάχθηκαν, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του νόμου αυτού, υποχρεωτικά και αυτοδίκαια, όλα τα πρόσωπα τα οποία ασφαλιζονταν για σύνταξη στον Ο.Γ.Α., σκοπός δε του Κλάδου αυτού, κατά το άρθρο 1 παρ. 2 του ίδιου νόμου, ήταν η χορήγηση πρόσθετης σύνταξης στα πρόσωπα αυτά.

10. Επακολούθησε ο ν. 2458/1997, με το άρθρο 1 του οποίου συστάθηκε στον Ο.Γ.Α. και άρχισε να λειτουργεί από 1-1-1998 αυτοτελής "Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Αγροτών", ο οποίος κατέστη (κατά την παρ. 5 του ίδιου άρθρου) καθολικός διάδοχος του καταργηθέντος (ομοίως από 1-1-1998) Κλάδου Πρόσθετης Ασφάλισης Αγροτών. Σκοπός του Κλάδου αυτού είναι η χορήγηση κύριας σύνταξης στα υπαγόμενα στην ασφάλισή του πρόσωπα (άρθρο 1 παρ. 2), σε αυτόν δε, υπάχθηκαν υποχρεωτικά και αυτοδίκαια, όλα τα πρόσωπα που ασφαλιζονταν στον Ο.Γ.Α., σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις (άρθρο 2), καταβάλλοντας εισφορές (άρθρο 3), ενώ ο χρόνος καταβολής εισφορών από αυτά, στον καταργηθέντα Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης (του ν. 1745/1987), θεωρήθηκε, ύστερα από αίτησή τους, ως χρόνος διαδραμών στον νεοσυσταθέντα αυτό Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών (άρθρο 5 παρ. 2), με συνέπεια, οι ως άνω, προερχόμενοι από τον παλαιό Κλάδο (Πρόσθετης Ασφάλισης) του Ο.Γ.Α., ασφαλισμένοι, να θεωρούνται πλέον ως ασφαλισμένοι του νέου αυτού Κλάδου (Κύριας Ασφάλισης Αγροτών) του Οργανισμού αυτού.

11. Επί πλέον δε, με την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του ν. 2458/1997, ορίσθηκε ότι οι διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, εφαρμόζονται μεταξύ του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του Ο.Γ.Α. και των λοιπών φορέων Κύριας Ασφάλισης. Συνεπώς, ο ασφαλισμένος του Ο.Γ.Α., ο οποίος είχε χρόνο ασφάλισης στον καταργηθέντα (παλαιό) Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης του Οργανισμού αυτού και συνέχισε την ασφάλισή του και στον μετέπειτα συσταθέντα στον Ο.Γ.Α. (νέο) Κλάδο

Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, μεταφέροντας, κατά τα προεκτεθέντα, στο νέο αυτό Κλάδο (Κύριας Ασφάλισης) τον χρόνο που είχε διανύσει στον παλαιό Κλάδο (Πρόσθετης Ασφάλισης) του Ο.Γ.Α., μπορεί, σε τυχόν μετέπειτα ασφάλισή του σε άλλον (πλην του Ο.Γ.Α.) φορέα Κύριας Ασφάλισης (λ.χ. στο ΙΚΑ), να χρησιμοποιήσει, τον συνολικό αυτό χρόνο ασφάλισής του στον Ο.Γ.Α., και στο ΙΚΑ, ως χρόνο διαδοχικής ασφάλισης και να συνταξιοδοτηθεί με τις διατάξεις του θεσμού αυτού από το Ίδρυμα, ως τον τελευταίο φορέα στην ασφάλιση του οποίου είχε υπαχθεί κατά την τελευταία περίοδο της απασχόλησής του.

12. Εξ άλλου, με το άρθρο 14 του ίδιου νόμου, συστάθηκε στον Ο.Γ.Α. αυτοτελής Κλάδος Υγείας, με σκοπό την παροχή, στους ασφαλισμένους και Συνταξιούχους του Ο.Γ.Α., καθώς και στα μέλη της οικογένειάς τους, παροχών ασθένειας σε είδος και σε χρήμα. Με βάση λοιπόν το νόμο αυτό, ο Ο.Γ.Α. κάλυπτε τους (άμεσα ή έμμεσα) ασφαλισμένους του, για παροχές σύνταξης (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου), καθώς και Ασθένειας (ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης κ.λ.π.).

13. Περαιτέρω, με το άρθρο 11 του Καταστατικού Ασφάλισης και Συνταξιοδότησης Αγροτών (π.δ. 78/1998) ορίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι η ασφάλιση στον ανωτέρω Κλάδο, διακόπτεται από την 1η του μήνα εκείνου που ο ασφαλισμένος θα ασφαλιστεί σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης (παρ. 1), καθώς και ότι σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι πρόσωπο που έχει εγγραφεί στα Μητρώα Ασφαλισμένων του Κλάδου δεν υπαγόταν στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της περί Ο.Γ.Α. νομοθεσίας, το πρόσωπο αυτό διαγράφεται από τα Μητρώα του Κλάδου, με απόφαση του Προϊσταμένου του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του Ο.Γ.Α. ή του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Υπηρεσίας του Ο.Γ.Α.(παρ. 2). Στη δε παράγραφο 7 του άρθρου 14 του ίδιου Καταστατικού, ορίστηκε, αφ' ενός μεν, ότι οι ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως στον Ο.Γ.Α., επιστρέφονται ατόκως στον δικαιούχο, αφ' ετέρου δε, ότι μόνη η καταβολή ασφαλιστικών εισφορών για λογαριασμό προσώπου το οποίο δεν έχει τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην ασφάλιση του Κλάδου, ουδένα άλλο δικαίωμα έναντι του Κλάδου γεννά,

πλην της επιστροφής, απόκως, των αχρεωστήτως υπ' αυτού καταβληθεισών εισφορών.

14. Επίσης, στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 3050/2002, ορίστηκε ότι η κατά κύριο επάγγελμα απασχόληση κάποιου στην αγροτική οικονομία (κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 4169/1961) αποδεικνύεται από το εκκαθαριστικό της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.).

15. Συνεπώς, κατά την έννοια των προεκτεθεισών διατάξεων του άρθρου 2 των νόμων 4169/1961, 1745/1987 και 2458/1997, προϋπόθεση για την υπαγωγή στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α. αποτελεί η εκ μέρους του ενδιαφερόμενου άντληση των μέσων βιοπορισμού του από την απασχόλησή του κατά κύριο επάγγελμα στις ασφαλιζόμενες στον εν λόγω Οργανισμό αγροτικές εργασίες (ΣτΕ 2820/2006, πρβ. 2007, 2903/2009, 2966/2009). Από τις ίδιες δε, διατάξεις, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 11 του π.δ. 78/1998, καθώς και τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 1140/1981, οι οποίες, όπως προεκτέθηκε, εξακολουθούν να ισχύουν και μετά τη σύσταση των ως άνω Κλάδων Πρόσθετης και Κύριας Ασφάλισης Αγροτών (ΣτΕ 1286/2010), συνάγεται ότι λόγο διαγραφής ασφαλισμένου του Ο.Γ.Α. από τα μητρώα ασφαλισμένων του Κλάδου Σύνταξης και Ασθένειας του εν λόγω Οργανισμού συνιστά η υπαγωγή αυτού στην ασφάλιση των αντίστοιχων Κλάδων άλλου ασφαλιστικού φορέα.

16. Στη προκείμενη περίπτωση, και όπως συνάγεται από το ιστορικό που μας τέθηκε υπόψη, ο αγρότης Ν.Β. (πατέρας του ανηλίκου), είχε αρχικώς μεν, υπαχθεί από 1-1-1995 μέχρι και τις 31-12-1997, στην ασφάλιση του Κλάδου Πρόσθετης Ασφάλισης του Ο.Γ.Α., ακολούθως δε, από 1-1-1998 και εφεξής, στην ασφάλιση του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του Οργανισμού αυτού, στον οποίο Κλάδο θεωρήθηκε επίσης διαδραμών, ύστερα από αίτησή του, ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισής του στον καταργηθέντα Κλάδο (Πρόσθετης Ασφάλισης) του Ο.Γ.Α. Η ασφάλιση αυτή, του Ν.Β. στον Ο.Γ.Α., κατά το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα, ήταν έγκυρη και ισχυρή, αφού αυτός δεν είχε αναλάβει, κατά το διάστημα αυτό, άλλη παράλληλη εργασία ή απασχόληση (πλην εκείνης του αγρότη), ασφαλιστέα σε άλλον (εκτός του Ο.Γ.Α.) φορέα.

17. Ωστόσο, ο εν λόγω ασφαλισμένος του Ο.Γ.Α., από το έτος 2004 (5-7-2004) και μετά, απασχολήθηκε παράλληλα (και χωρίς να δηλώσει ότι είναι ασφαλισμένος στον Ο.Γ.Α.), ως οδηγός – μισθωτός, με διάφορες συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, επάγγελμα για το οποίο ασφαλίσθηκε τελικά στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ενώ το διάστημα αυτό, παράλληλα με το βιβλιάριο ασθένειας του Ο.Γ.Α., εκδόθηκε στο όνομά του και βιβλιάριο ασθένειας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Κατ'αρχήν, και ενόψει του ότι, όπως προκύπτει από το αναφερόμενο στο ιστορικό υπ'αριθμ. πρωτ. Φ.14112/1-3-2010 έγγραφο του Ο.Γ.Α., ο ανωτέρω δεν υπήρξε κατά το προαναφερόμενο διάστημα (από το έτος 2004 και μετά) εποχικά απασχολούμενος, αλλά ασφαλισμένος του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών και παράλληλα ασφαλισμένος με πλήρη απασχόληση στο ΙΚΑ, δεν ετύγχαναν εφαρμογής, στη περίπτωση του, οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 6 του ν. 3050/2002, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του ν. 3518/2006, που ορίζουν ότι, ασφαλισμένοι οι οποίοι απασχολούνται εποχικά για χρονικό διάστημα μέχρι έξι μήνες ετησίως σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, οι οποίες μεταποιούν, τυποποιούν και διακινούν προϊόντα εδάφους, κτηνοτροφίας, αλιείας, δασοπονίας, θηραματοπονίας και κάθε είδους εκτροφών, συνεχίζουν να ασφαλιζονται στον Ο.Γ.Α., εξαιρούμενοι της ασφάλισης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. για την απασχόληση τους αυτή.

18. Συνεπώς, και με το δεδομένο ότι, οι διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 2084/1992, που καθιερώνουν την αρχή της υποχρεωτικής ασφάλισης μόνο σε ένα φορέα, κατόπιν επιλογής εντός εξαμήνου από την ανάληψη της δεύτερης εργασίας και, σε περίπτωση μη άσκησης του δικαιώματος επιλογής εντός του εξαμήνου, από την ανάληψη της δεύτερης εργασίας τους, καθιστούν υποχρεωτική την ασφάλιση στον φορέα της πρώτης απασχόλησης, δεν εφαρμόζονται στον Ο.Γ.Α., όχι μόνο λόγω της ρητής εξαίρεσης που επιφύλαξε για τον Οργανισμό αυτό το άρθρο 43 του ίδιου νόμου, αλλά και δυνάμει της απαγορευτικής διάταξης του άρθρου 34 του ν. 1140/1981, που δεν επιτρέπει την υπαγωγή στην ασφάλιση των Κλάδων Κύριας Ασφάλισης και Ασθένειας του Ο.Γ.Α., προσώπων που ασφαλιζονται άμεσα για τους Κλάδους αυτούς σε άλλο (πλην του Ο.Γ.Α.) φορέα κύριας ασφάλισης (εν προκειμένω το ΙΚΑ), θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η παράλληλη υπαγωγή του (ήδη ασφαλισμένου στον

Ο.Γ.Α.) Ν. Β., και στην ασφάλιση του ΙΚΑ, συνιστά (κατ'άρθρο 34 του ν. 1140/1981, σε συνδυασμό και με το άρθρο 11 παρ. 1 περ. β' του Καταστατικού Ασφάλισης και Συνταξιοδότησης Αγροτών – π.δ. 78/1998), λόγω διακοπής της παράλληλης αυτής ασφάλισής του στον Ο.Γ.Α.

19. Ως εκ τούτου, ο χρόνος που έχει πραγματοποιήσει ο ανωτέρω στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α., επιβάλλεται (κατ'άρθρο 11 παρ. 1 του ως άνω Καταστατικού) να ακυρωθεί από την 1^η του μήνα εκείνου που αυτός υπάχθηκε παράλληλα και στην ασφάλιση του ΙΚΑ (ήτοι από 1-7-2004), να επιστραφούν σε αυτόν ως αχρεωστήτως καταβληθείσες (κατ'άρθρο 14 παρ. 7 του π.δ. 78/1998) οι ασφαλιστικές εισφορές που ο ίδιος κατέβαλε για τον χρόνο ασφάλισής του στον Ο.Γ.Α., δεδομένου ότι, μετά την ακύρωση του εν λόγω χρόνου ασφάλισής του παύει αυτός να θεωρείται ασφαλισμένος του Ο.Γ.Α. και τέλος, να υπαχθεί αυτός για το ως άνω χρονικό διάστημα, αποκλειστικά και μόνο στην ασφάλιση του ΙΚΑ για όλους τους καλυπτόμενους από αυτό Κλάδους (ήτοι για τους αντίστοιχους Κλάδους – Κύριας Σύνταξης και Ασθένειας σε είδος – για τους οποίους ασφαλιζόταν αυτός στον Ο.Γ.Α., καθώς και για τους λοιπούς Κλάδους, λ.χ. ΟΑΕΔ, ΟΕΚ και Εργατικής Εστίας, στους οποίους ασφαλιζονταν κατά την κρίσιμη ως άνω περίοδο, όλοι οι υπαγόμενοι στην ασφάλιση του Ιδρύματος).

20. Στη συνέχεια, από το ιστορικό που μας τέθηκε υπόψη, προκύπτει ότι από τον Μάιο του 2006 ο ανωτέρω εργάστηκε στον Δήμο Τεγέας, ως προσωπικό με σύμβαση έργου, όπου δήλωσε ότι είναι ασφαλισμένος και στον Ο.Γ.Α, οπότε πλέον δεν καταβάλλονταν εισφορές στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τον Κλάδο Κύριας Σύνταξης και Ασθένειας που κάλυπτε ο Ο.Γ.Α., αλλά μόνο για τους ελλείποντες (μη καλυπτόμενους από τον Οργανισμό αυτό) Κλάδους. Είναι όμως αυτονόητο, ότι για τους ίδιους λόγους που εκτίθεται αναλυτικώς στην προηγούμενη παράγραφο, επιβάλλεται να ακυρωθεί και αυτή η ασφάλιση του Γ.Β. στον Ο.Γ.Α. και να επιστραφούν σε αυτόν ως αχρεωστήτως καταβληθείσες (κατ'άρθρο 14 παρ. 7 του π.δ. 78/1998) οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβλήθηκαν στον Ο.Γ.Α., για τον ως άνω χρόνο, καθόσον ο ανωτέρω ήταν υπακτέος και κατά τον χρόνο αυτό, στην ασφάλιση του ΙΚΑ (και για όλους ανεξαιρέτως τους Κλάδους αυτού).

21. Επί πλέον, από το ίδιο ιστορικό προκύπτει ότι από το ΙΚΑ χορηγήθηκε στον Ν.Β., δυνάμει της υπ'αριθμ. 114/19-1-2007 απόφασης του

Διευθυντή του Υποκ/τος ΙΚΑ Τρίπολης, για την περίοδο από 11-9-2006 έως και 30-9-2009, και επίδομα παρατετραπληγίας για το προαναφερόμενο ανάπηρο τέκνο του.

22. Πράγματι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 42 του Ν.1140/1981, οι ασφαλισμένοι (αλλά και οι συνταξιούχοι – ΣΤΕ Ολομ. 151/1990, 291/2004) των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ήδη Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης), κρινόμενοι από Ειδική Επιτροπή ότι πάσχουν από τετραπληγία – παραπληγία, με ποσοστό ιατρικής αναπηρίας 67% και άνω, ή και από ασθένειες οι οποίες, επιφέρουν την ίδια, όπως και οι δύο αυτές παθήσεις, μορφή αναπηρίας (ΣΤΕ 232/2007, 1341/2009) δικαιούνται μηνιαίου εξωϊδρυματικού επιδόματος, το οποίο καταβάλλεται και στα μέλη της οικογένειας τούτων εφόσον και αυτά πάσχουν από την ίδια νόσο και πάντοτε από μία πηγή.

23. Εξ άλλου και αναφορικά, με το κρίσιμο ζήτημα του ποιός ήταν ο αρμόδιος για τη χορήγηση του εν λόγω επιδόματος ασφαλιστικός φορέας, στη συγκεκριμένη περίπτωση, κρίνεται σκόπιμο να τονισθεί ότι, αρμόδιος ασφαλιστικός φορέας για τη χορήγηση τέτοιου επιδόματος, σε ένα έμμεσα ασφαλισμένο μέλος μιας οικογένειας, είναι πάντοτε εκείνος στην ασφάλιση του οποίου υπάγεται, κατά τον χρόνο υποβολής της σχετικής αίτησης, ο προστάτης του - άμεσα ασφαλισμένος σ' αυτόν.

24. Ο φορέας αυτός, στην ασφάλιση του οποίου υπαγόταν ο Ν.Β. κατά τον κρίσιμο χρόνο υποβολής (Σεπτέμβριος 2006) της σχετικής αίτησής του για τη χορήγηση επιδόματος παραπληγίας στο ανάπηρο τέκνο του, ήταν το ΙΚΑ, εφόσον βεβαίως συνέτρεχαν και οι λοιπές (τασσόμενες από την υπ' αριθμ. Φ. 7/1104/1981 - ΦΕΚ Β' 511 - υπουργική απόφαση, καθώς και από το άρθρο 31 παρ. 1 του α.ν. 1846/1951 στο οποίο παραπέμπει αυτή) χρονικές προϋποθέσεις (ήτοι: α) 350 ημέρες ασφάλισης κατά τα τέσσερα τελευταία έτη που προηγούνταν εκείνου που κατέστη ανίκανο το ως άνω μέλος της οικογένειας του Ν.Β., από τις οποίες οι 50 το προηγούμενο έτος ή το προηγούμενο δεκαπεντάμηνο, ανεξαρτήτως του χρόνου επέλευσης της αναπηρίας, β) 1.000 τουλάχιστον ημέρες ασφάλισης οποτεδήποτε).

25. Μάλιστα δε, στη προκείμενη περίπτωση, παρότι ο Ν.Β. είχε υπαχθεί διαδοχικά στην ασφάλιση περισσότερων του ενός φορέων (Ο.Γ.Α. και ΙΚΑ), δεν ετύγχανε εφαρμογής η διάταξη της παραγράφου β' του άρθρου μόνου της προεκταθείσας υπ' αριθμ. πρωτ. Φ21/9/οικ.3437/9-10-1985 απόφασης του Υφυπουργού Κοινωνικής Ασφαλίσεως, που όριζε ότι το επίδομα παρα - τετραπληγίας καταβάλλεται στους ασφαλισμένους που συμπληρώνουν τις χρονικές προϋποθέσεις με το συνυπολογισμό του χρόνου ασφάλισής τους σε δύο ή περισσότερους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς **πλην ΟΓΑ** από τον Οργανισμό στην ασφάλιση του οποίου έχουν πραγματοποιήσει το μεγαλύτερο αριθμό ημερών εργασίας κατά το χρόνο υποβολής της σχετικής αίτησης, λόγω ακριβώς της ρητής εξαίρεσης που επιφύλαξε η ίδια αυτή διάταξη, για τον Ο.Γ.Α. από το πεδίο εφαρμογής της.

IV. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ.

Κατ'αρχήν και ενόψει της ειδικής για τον Ο.Γ.Α. διάταξης του άρθρου 34 του ν. 1140/1981, που ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι τα πρόσωπα που είναι ασφαλισμένα σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης για τους Κλάδους Σύνταξης και Ασθένειας, δεν μπορεί να υπαχθούν παράλληλα και στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α., για τους Κλάδους αυτούς, παρέλκει η έρευνα αναφορικά με το εάν εμπίπτει ή όχι ο Ο.Γ.Α. στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 39 του ν. 2084/1992, αφού ελλείπει η βασική προϋπόθεση εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού, που είναι η υποχρεωτική υπαγωγή στην ασφάλιση δύο ή περισσότερων φορέων Κύριας Ασφάλισης ή Ασφάλισης Ασθένειας και όχι μόνον ενός. Σε κάθε όμως περίπτωση, ο Ο.Γ.Α., ακόμη και μετά τη σύσταση σε αυτόν, με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2458/1997, του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, εξακολουθεί να μην εμπίπτει στις ανωτέρω, περί επιλογής φορέα, ρυθμίσεις του άρθρου 39 του 2084/1992, αφού από αυτές ρητά εξαιρέθηκε με την ισχύουσα ακόμη και μέχρι σήμερα διάταξη του άρθρου 43 παρ. 1 του ίδιου νόμου.

Αθήνα 14 Μαρτίου 2011

Ο Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Χαράλαμπος Γ. Μπρισκόλας